

Mehanizam za ugljičnu prilagodbu na granicama **-CBAM-**

Karlo Novosel

Središnji ured Carinske uprave

Sektor za carinski sustav

Služba za carinske postupke

Uspostava mehanizma za ugljičnu prilagodbu na granicama (CBAM)

- europski zeleni plan – do 2030. smanjit neto emisiju stakleničkih plinova do 55% u usporedbi s razinama iz 1990. i EU postane klimatski neutralna do 2050.
- „Spremni za 55%”
 - Sustav EU-a za trgovanje emisijama
 - uspostava socijalnog fond za klimatsku politiku
 - mehanizam za ugljičnu prilagodbu na granicama
 - utvrđuju se ciljevi država članica za smanjenje emisija
 - smanjenje emisija i uklanjanja iz korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva
 - propisivanje standardnih vrijednosti emisija CO2 za automobile i kombije
 - smanjenje emisija metana u energetske sektoru
 - održiva zrakoplovna goriva
 - dekarbonizirana goriva u pomorskom prometu
 - infrastruktura za alternativna goriva
 - energetska svojstva zgrada...
- rizik „istjecanja ugljika” – tvrtke sa sjedištem EU-u mogle bi preseliti proizvodnju s intenzivnim ugljikom u inozemstvo te iskoristiti prednosti blažih standarda ili bi se proizvodi iz EU-a mogli zamijeniti uvozom s više ugljika

Zakonodavni okvir CBAM-a

- Uredba (EU) 2023/956 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. svibnja 2023. o uspostavi mehanizma za ugljičnu prilagodbu na granicama
- Provedbena uredba Komisije (EU) 2023/1773 od 17. kolovoza 2023. o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe (EU) 2023/956 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu obveza izvješćivanja za potrebe mehanizma za ugljičnu prilagodbu na granicama tijekom prijelaznog razdoblja
- [Provedbena uredba Komisije \(EU\) .../...od XXX o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe \(EU\) 2023/956 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu uvjeta i postupaka povezanih sa statusom ovlaštenog CBAM deklaranta](#)
- [Provedbena uredba Komisije \(EU\) .../...od XXX o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe \(EU\) 2023/956 Europskog parlamenta i Vijeća u vezi sa CBAM registrom](#)
- **predviđeno još 11 delegiranih i provedbenih uredbi!**

Sektoru obuhvaćeni izvještajem

CEMENT

ČELIK I ŽELJEZO

ALUMINIJ

GNOJIVA

ELEKTRIČNA ENERGIJA

VODIK

- Prilog I. Uredbe (EU) 2023/956
- roba obuhvaćena oznakama kombinirane nomenklature
- odabrani prema posebnim kriterijima, posebice njihovom visokom riziku od istjecanja ugljika i visokom intenzitetu emisija koji će na kraju – nakon potpunog uvođenja – predstavljati više od 50% emisija industrijskih sektora obuhvaćenih ETS-om
- u budućnosti bi se opseg mogao proširiti na druge sektore ETS-a u kojima postoji rizik od istjecanja ugljika (kao što su rafinerije i kemikalije), pod uvjetom da je takvo proširenje opravdano na temelju odabranih kriterija

IZUZECI:

- a) roba podrijetlom iz zemalja EEA područja
- b) stvarna vrijednost robe manja od 150 EUR
- c) roba koja se premješta ili upotrebljava u kontekstu vojnih aktivnosti

Faze CBAM-a

CBM faza1

- 1. listopada 2023. do 31. prosinca 2025.
- prijelazno razdoblje
- kvartalna CBAM izvješća

CBAM faza2

- 31. prosinca 2024. do 31. prosinca 2025.
- registracija CBAM deklaranata, operatera i postrojenja iz 3. zemalja

CBAM faza3

- od 1. siječnja 2026.
- puna primjena Uredbe

Prijelazni CBAM registar

- Komisija je razvila elektroničku bazu podataka u kojoj će se prikupljati podaci prijavljeni tijekom prijelaznog razdoblja
- standardizirana je i zaštićena elektronička baza podataka koja sadrži zajedničke elemente podataka za izvješćivanje u prijelaznom razdoblju te za omogućavanje pristupa, obrade predmeta i povjerljivosti
- omogućit će komunikaciju između Komisije, nadležnih tijela, carinskih tijela država članica i podnositelja deklaracija

Obveznici i rokovi podnošenja izvještaja

„deklarant koji izvješćuje“:

- uvoznik koji podnosi carinsku deklaraciju za puštanje robe u slobodan promet u svoje ime i za svoj račun
- osoba koja ima odobrenje za podnošenje pojednostavljene carinske deklaracije, u obliku unosa u evidencije deklaranta i koja prijavljuje uvoz robe
- neizravni carinski zastupnik, ako carinsku deklaraciju podnosi neizravni carinski zastupnik, ako uvoznik ima poslovni nastan izvan Unije ili ako je neizravni carinski zastupnik pristao na obveze izvješćivanja

Rokovi za podnošenje izvještaja

IZVJEŠTAJNO RAZDOBLJE	ROK PODNOŠENJA DO
2023.: listopad – prosinac	2024.: 31. siječnja
2024.: siječanj – ožujak	2024.: 30. travnja
2024.: travanj – lipanj	2024.: 31. srpnja
2024.: srpanj – rujun	2024.: 31. listopada
2024.: listopad – prosinac	2025.: 31. siječnja
2025.: siječanj – ožujak	2025.: 30. travnja
2025.: travanj – lipanj	2025.: 31. srpnja
2025.: srpanj – rujun	2025.: 31. listopada
2025.: listopad – prosinac	2026.: 31. siječnja

Sadržaj i način popunjavanja izvještaja

- a) ukupna količina svake vrste CBAM robe,
- b) ukupne izravne emisije,
- c) ukupne neizravne emisije,

Dva načina popunjavanja podataka u prijelazni CBAM registar:

- a) podnositelji prijava mogu ručno ispuniti podatke izravno unutar sučelja u prijelaznog registra CBAM-a
- b) podnositelji izvješća mogu koristiti XML strukturu za učitavanje tromjesečnih izvješća CBAM-a

Zadane i stvarne vrijednosti emisija

ZADANE VRIJEDNOSTI

- do 31. srpnja 2024. mogu se koristiti **zadane vrijednosti**, ako podnositelj prijave nema sve potrebne informacije
- korištenje zadanih vrijednosti za potrebe izvješćivanja tijekom prijelaznog razdoblja je moguće za prva tri izvještajna razdoblja, bez kvantitativnih ograničenja

STVARNE VRIJEDNOSTI

- prijava **stvarnih vrijednosti** obvezna od Q3 2024
- komunikacija s dobavljačima i/ili proizvođačima proizvoda – Excel predložak

IZNIMKE

- moguće je prijaviti izvješće bez stvarnih vrijednosti, ali potrebno navesti postupanje koje je poduzeto i dokaze koji to potkrepljuju (npr. e-mail prepiska).

Kazne

U slučajevima:

- a) ako deklarant koji izvješćuje nije poduzeo potrebne korake kako bi ispunio obvezu podnošenja izvješća o CBAM-u
- b) ako je izvješće o CBAM-u netočno ili nepotpuno, a deklarant koji izvješćuje nije poduzeo potrebne korake kako bi ga ispravio, a nadležno je tijelo pokrenulo postupak ispravka

Iznos kazne:

- 10 EUR i 50 EUR po toni neprijavljenih emisija

Produženje roka za podnošenje izvješća

- moguće podnošenje izvješća i nakon proteka redovnog roka
- odobrenje nadležnog tijela za produženje roka
- rok za podnošenje – 30 dana od dana produljenja roka
- komunikacija preko CBAM prijelaznog registra

Request delayed submission ×

Delayed Submission Reason *

Requested by NCA ▾

Reference number provided by the NCA *

2023/Q4/2233

Cancel OK

Ispravak CBAM izvještaja

ISPRAVAK/DOPUNA PODNESENIH IZVJEŠĆA

- Provedbena uredba predviđa da se CBAM izvješće koje je već predano još uvijek može ispraviti do mjesec dana nakon završetka izvještajnog razdoblja

ISPRAVAK/DOPUNA REGISTRIRANIH IZVJEŠĆA

- mogućnost i nakon što protekne razdoblje od mjesec dana i izvješće bude u statusu „Registrirano”
- nadležno tijelo zaprima zahtjev i Komisija daje mogućnost da se izvješće dopuni ili izmijeni (30 dana)

Registracija CBAM deklariranja - FAZA 2

- od 1. 1. 2025.
- obveza registracije za sve uvoznike CBAM robe, operatera i postrojenja iz trećih zemalja
- registracija na novoj platformi koju razvija Komisija – **CBAM registar**
- nemogućnost uvoza od 2026. ukoliko uvoznik nije registriran

CBAM deklarant – zahtjev za ovlaštenje, čl. 5. Uredbe

- podnosi se putem CBAM registra
- zahtjev za ovlaštenje sadržava:
 - a) ime, adresu i informacije za kontakt;
 - b) EORI broj;
 - c) glavnu gospodarsku djelatnost koja se obavlja u Uniji;
 - d) potvrdu poreznog tijela u državi članici u kojoj podnositelj zahtjeva ima poslovni nastan o tome da za podnositelja zahtjeva nije izdan nalog za povrat nacionalnih poreznih dugova;
 - e) časnu izjavu da podnositelj zahtjeva nije sudjelovao ni u kakvim teškim povredama ni ponovljenim povredama carinskog zakonodavstva, poreznih pravila;
 - f) informacije kojima se dokazuje financijska i operativna sposobnost podnositelja zahtjeva da ispuni svoje obveze na temelju Uredbe;
 - g) procijenjenu novčanu vrijednost i količinu robe koju je uvezao na carinsko područje Unije prema vrsti robe, za kalendarsku godinu tijekom koje je podnesen zahtjev i za sljedeću kalendarsku godinu;
 - h) imena i informacije za kontakt osoba za čiji račun podnositelj zahtjeva djeluje.

CBAM deklarant – ovlaštenje, čl. 17. Uredbe

- nadležno tijelo dodjeljuje status ovlaštenog CBAM deklaranta

KRITERIJI ZA DODIJELU STATUSA:

- a) podnositelj zahtjeva nije sudjelovao u teškim povredama carinskog zakonodavstva, poreznih pravila i kaznenih djela povezana s gospodarskom djelatnošću,
- b) podnositelj zahtjeva mora dokazati svoju financijsku i operativnu sposobnost,
- c) podnositelj zahtjeva ima poslovni nastan u državi članici,
- d) podnositelj zahtjeva ima dodijeljen EORI broj.

ODLUKA O STATUSU OVLAŠTENOG CBAM DEKLARANTA SADRŽI:

- a) ime, adresu i informacije za kontakt ovlaštenog CBAM deklaranta;
- b) EORI broj ovlaštenog CBAM deklaranta;
- c) broj CBAM računa koji je dodijeljen ovlaštenom CBAM deklarantu;
- d) potrebno jamstvo.

- **bit će dodatno regulirano provedbenim aktom!**

CBAM deklaracija, čl. 6. Uredbe – FAZA 3

- do 31. svibnja svake godine, prvi puta u 2027. za 2026. godinu svaki ovlašteni CBAM deklarant podnosi CBAM deklaraciju za prethodnu kalendarsku godinu

SADRŽAJ DEKLARACIJE:

- a) ukupna količina svake vrste robe uvezene tijekom prethodne kalendarske godine
- b) ukupne ugrađene emisije u robi
- c) ukupni broj CBAM certifikata koje treba predati koji odgovaraju ukupnim ugrađenim emisijama
- d) preslike verifikacijskih izvješća koje su izdali akreditirani verifikatori.

CBAM certifikati, čl. 20., 21. Uredbe

PRODAJA CBAM CERTIFIKATA

- kupnja, otkup i poništenje CBAM certifikata na zajedničkoj središnjoj platformi
- svaki CBAM certifikat ima svoj jedinstveni identifikacijski broj
- Komisija registrira jedinstveni identifikacijski broj, kao i cijenu i datum prodaje CBAM certifikata, u CBAM registru u račun ovlaštenog CBAM deklaranta koji kupuje taj certifikat
- **dodatno regulirano delegiranim aktom!**

CIJENA CBAM CERTIFIKATA

- prosjek zaključnih cijena emisijskih jedinica u okviru EU sustava trgovanja emisijama na dražbovnoj platformi
- **dodatno regulirano provedbenim aktom!**

CBAM certifikati, čl. 22. Uredbe

PREDAJA CBAM CERTIFIKATA

- do 31. svibnja svake godine, te prvi put 2027. za godinu 2026., ovlaštene CBAM deklarant putem CBAM registra predaje broj CBAM certifikata koji odgovara ugrađenim emisijama deklariranima u CBAM deklaraciji za kalendarsku godinu koja prethodi predaji
- ovlaštene CBAM deklarant osigurava da je potrebnii broj CBAM certifikata dostupan na njegovu računu u CBAM registru
- ovlaštene CBAM deklarant osigurava da broj CBAM certifikata na njegovu računu u CBAM registru na kraju svakog tromjesečja odgovara najmanje 80 % ugrađenih emisija u svoj robu koju je uvezao od početka kalendarske godine
- ako Komisija utvrdi da broj CBAM certifikata na računu ovlaštenog CBAM deklaranta nije dovoljan, ona putem CBAM registra obavješćuje nadležno tijelo države članice

CBAM certifikati, čl. 23. i 24. Uredbe

PONOVNA KUPNJA (OTKUP) CBAM CERTIFIKATA

- ako ovlaštteni CBAM deklarant to zatraži, država članica u kojoj taj ovlaštteni CBAM deklarant ima poslovni nastan ponovno kupuje višak CBAM certifikata koji je preostao na računu deklaranta u CBAM
- Komisija višak CBAM certifikata ponovno kupuje putem zajedničke središnje platforme u ime države članice u kojoj ovlaštteni CBAM deklarant ima poslovni nastan
- broj certifikata koji se mogu ponovno kupiti ograničen je na trećinu ukupnog broja CBAM certifikata koje je ovlaštteni CBAM deklarant kupio tijekom prethodne kalendarske godine
- cijena ponovne kupnje za svaki CBAM certifikat jest cijena koju je ovlaštteni CBAM deklarant platio za taj certifikat u trenutku kupnje

PONIŠTENJE CBAM CERTIFIKATA

- Komisija 1. srpnja svake godine poništava sve CBAM certifikate koji su kupljeni tijekom godine prije prethodne kalendarske godine i koji su ostali na računu ovlaštenog CBAM deklaranta u CBAM registru

Registracija CBAM obveznika

- G2B Servis Carinske uprave – CBAM domena

[Carinska uprava - G2B Servis \(gov.hr\)](http://Carinska.uprava-G2B.Servis.gov.hr)

- Helpdesk Carinske uprave

helpdesk@carina.hr

G2B registracija gospodarstvenika
Registracija za korištenje poslovnih sustava Carinske uprave

Poslovni sustavi ⊕ Gospodarstvenik > Zaposlenik > Potvrda unosa >

Trebate pomoć?
Kontaktirajte helpdesk (0-24)

Poslovni sustavi
Pročitajte o Elektroničkom poslovanju Carinske uprave

Odaberite poslovne sustave
Odaberite poslovne sustave Carinske uprave koje želite koristiti

- ADMIN-EXT
- AES
AES (Automated Export System) je sustav za kontrolu izvoza, više o AES-u
- CBAM
CBAM (Carbon Border Adjustment Mechanism) - sustav za podnošenje izvještaja o uvozu robe iz sektora željeza i čelika, aluminija, cementa, gnojiva, električne energije i vodika
- Carinske odluke - multinacionalne
- CUST-SAMPLE
- E-TROŠARINE - DUHANKE MARKICE MFRH
DMD je sustav elektroničkog podnošenja obrazaca u svrhu evidencije i nadzora nad obračunom trošarine na duhanske prerađevine označene duhanskim markicama Ministarstva financija RH koje se puštaju u potrošnju na domaće tržište, više o DMD
- E-TROŠARINE - DUHANKE MARKICE INOZEMNE
DMI je sustav elektroničkog podnošenja obrazaca u svrhu evidencije i nadzora nad obračunom trošarine na duhanske prerađevine koje se proizvode u RH i otpremaju u sustavu odgode plaćanja trošarine u drugu državu članicu EU ili u izvoz, te pri tom moguće označavaju markicama drugih država članica EU ili markicama trećih država, više o DMI
- EBTI
Aplikacija za podnošenje zahtjeva i donošenje odluke o razvrstavanju robe u carinsku tarifu.
- EBTI-STP
Aplikacija za podnošenje zahtjeva i donošenje odluke o razvrstavanju robe u carinsku tarifu, u drugim zemljama EU.
- EMCS
EMCS (Excise Movement and Control System) je sustav za kontrolu kretanja trošarinskih proizvoda u sustavu odgode plaćanja trošarine, više o EMCS-u
- e-Trošarine
ET (e-Trošarine) je sustav elektroničkog podnošenja trošarinskih i poreznih obrazaca, više o e-Trošarinama
- HRAIS
HRAIS (AIS - Automated Import System) je sustav za obradu uvoznih carinskih deklaracija, više o HRAIS-u
- HRAIS2
HRAIS 2 (AIS - Automated Import System) je sustav za obradu uvoznih carinskih deklaracija
- Carinske odluke - nacionalne
Aplikacija za podnošenje zahtjeva i donošenje odluka (odobrenja) važećih na području RH
- ICS
ICS (Import Control System) je sustav za kontrolu uvoza, više o ICS-u

Pristup CBAM prijelaznom registru

Produkcijska okolina CBAM prijelaznog
registra

<https://cbam.ec.europa.eu/declarant>

Testna okolina CBAM prijelaznog registra

<https://conformance.cbam.ec.europa.eu/declarant>

Odaberite domenu aplikacije za koju tražite pristup

Carina

Odaberite zemlju u kojoj želite da se provjeri vaša
autentičnost

Hrvatska

Odaberite vrstu sudionika

Zaposlenik

Djelujem u ime:

- Osobno
- Fizičke/pravne osobe, i to:

Vrsta sudionika

Gospodarstvenik

Vrsta ID-a

EORI

ID

Provjeri valjanost

- Izravno
- ovlašten od :
- Dopuštam pristup informacijama s mojeg profila i njihovu razmjenu s UUM&DS-om i carinskim EIS sustavom.

Podnesi

21

Pristup CBAM prijelaznom registru

DEMO PRIKAZ

Ostale informacije

- Službena stranica EK za CBAM
 - [Carbon Border Adjustment Mechanism \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/euipo/cbam/)
- Customs & Tax EU Learning Portal
 - [Training catalogue \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/euipo/cbam/)
- Carinska uprava - CBAM
 - [Carinska uprava - CBAM \(gov.hr\)](https://www.carinskauprava.hr/cbam/)
- E-mail EU CBAM
 - TAXUD-CBAM@ec.europa.eu

ZAHVALJUJEM NA PAŽNJI!